

Utkast till överenskommelse om regeringsbildning

I detta dokument beskrivs förutsättningarna för en regeringsbildning där Centerpartiet och Liberalerna kan tolerera Ulf Kristersson som statsminister i en regering bestående av Moderaterna och Kristdemokraterna.

En utgångspunkt är att Centerpartiet och Liberalerna inte kommer att ingå i en budgetsamverkan med regeringen, avser att lägga egna budgetförslag och kommer att utgöra en konstruktiv och aktiv opposition.

Dokumentet behandlar framför allt regeringens förhållningssätt till Centerpartiet, Liberalerna och övriga partier i riksdagen samt samspelet mellan regering och riksdag. Det innehåller även en inriktning avseende Allianssamverkan som sker vid sidan av samspelet mellan regering och riksdag.

Regeringspartierna gör därutöver en ensidig avsiktsförklaring dels i fråga om de grundläggande värderingar som ska vara vägledande för regeringen, dels regeringens politiska program, dels vilka politiska områden som bör bli föremål för blocköverskridande överenskommelser. Avsiktsförklaringen är inte en del av denna överenskommelse (Bilaga 1). Även Alliansens gemensamma reformagenda, som är en del av avsiktsförklaringen, biläggs (Bilaga 2).

1. Förhållningssätt till partierna i riksdagen samt samspel mellan regering och riksdag

Regeringen kommer som utgångspunkt söka överenskommelser i olika konstellationer i riksdagen i alla stora och långsiktiga frågor. Som regel kommer regeringen i första hand försöka nå överenskommelser med Centerpartiet och Liberalerna, i andra hand blocköverskridande överenskommelser med Socialdemokraterna.

Förhållningssätt till Centerpartiet och Liberalerna

Regeringen är beredd att agera självständigt utan formaliserade åtaganden eller löpande budgetsamarbeten med Centerpartiet och Liberalerna. Det eller de av Alliansens partier som vill ha närmare samarbete kommer dock att välkomnas in i ett sådant samarbete av regeringen.

Regeringen är bunden av tidigare politiska överenskommelser mellan Alliansens partier. Centerpartiet och Liberalerna har en ständig option att förhandla med regeringen om nya överenskommelser.

Regeringen kommer i stora och långsiktiga frågor söka breda överenskommelser i riksdagen, i första hand med Centerpartiet och Liberalerna. Vad gäller större propositioner kommer Centerpartiet och Liberalerna bjudas in till överläggningar.

Blocköverskridande överenskommelser

Regeringen kommer att bygga vidare på den tradition av blocköverskridande överenskommelser som under den förra mandatperioden resulterade i ett par dussin överenskommelser mellan den dåvarande socialdemokratiskt ledda regeringen och Allianspartierna. Ingångna överenskommelser ska hedras och, när behov finns, utvecklas.

UTKAST

Nya breda överenskommelser i riksdagen, främst med Socialdemokraterna men även med Miljöpartiet, ska träffas på områden där det är särskilt viktigt med långsiktighet och stabilitet.

Efter att regeringen tillträder kommer en inbjudan riktas till Socialdemokraterna, med förslag om samtal för att gemensamt identifiera prioriterade och brådskande frågor som bör lösas över blockgränsen.

Förhållningssätt till andra partier

Regeringen eller regeringspartiernas representanter kommer inte att förhandla eller samarbeta med Sverigedemokraterna. En förhandlingsordning tas fram utifrån denna princip, som gäller regeringen och dess representanter, riksdagsledamöter och riksdagskansliet samt andra företrädare för regeringspartiet/-erna som förhandlar å regeringens vägnar.

Regeringen kommer givetvis inte heller lägga förslag – eller acceptera beslut – som står i strid med de grundläggande liberala värderingar som är vägledande för regeringen.

I övrigt är regeringens inställning densamma som den föregående socialdemokratiskt ledda regeringen givit uttryck för under mandatperioden 2014-2018: att regeringen lägger sina förslag till riksdagen och välkomnar alla partier att rösta för dessa förslag.

Regeringens informationsgivning till riksdagen

Regeringen ger på olika sätt information till riksdagen, antingen i sin helhet eller till utskott, EU-nämnden eller utrikesnämnden. Denna typ av informationsgivning sker till alla partier på samma villkor. Detsamma gäller när regeringen i särskild ordning bjuder in riksdagens partier för att ge viss information. Ett exempel på ett sådant informationsmöte var när Stefan Löfven bjöd in alla partiledarna i samband med Transportstyrelseskandalen.

Regeringen kommer att vara en minoritetsregering. Sådant informationsgivning kommer inte minst vara betydelsefull för möjligheterna att få blocköverskridande stöd för regeringens politik.

I vissa fall kan regeringen välja att endast informera vissa partier avseende särskilt känsliga frågor. Sådant särskild information kan ges till Centerpartiet, Liberalerna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Parlamentariska utredningar

I parlamentariska utredningar bereds alla riksdagspartier plats, enligt gällande ordning.

2. Borgerlig samverkan

Fortsatt borgerlig samverkan och gemenskap, utöver det samspel som sker mellan Alliansens partier i regerings- och riksdagsarbetet, ska främjas med sikte på valet 2022.

Partisekreterarna får i uppdrag att hitta lämpliga former för sådant samarbete rörande frågor som till exempel det nationella politiska landskapet, Allianssamarbeten i landets kommuner och regioner samt erfarenheter av lokalt och regionalt samarbete mellan Alliansen och Miljöpartiet. I uppdraget ingår också att överväga gemensamma utbildningsinsatser för företrädare för allianspartiernas ungdoms- och studentförbund.

Bilaga 1 – Avsiktsförklaring från regeringspartierna om regeringens grundläggande värderingar, politiska program samt områden för blocköverskridande politiska överenskommelser

1. Grundläggande värderingar

Regeringens politik kommer bygga på de grundläggande liberala värderingar som har byggt svensk demokrati, rättsstat, marknadsekonomi och öppenhet mot omvärlden. Regeringen ska i allt den gör värna individens fri- och rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och likabehandling oavsett bakgrund. Äganderätten har en omistlig roll i vårt samhälle. Öppen debatt ska främjas och fria medier skyddas. Politiken ska vägledas av solidaritet med människor som behöver omvärldens hjälp.

Sverige är fast förankrat i EU och ska fortsatt verka för multilateralism och fördjupat internationellt samarbete. Vårt välstånd har byggts på öppenhet mot omvärlden som är brett förankrad hos det svenska folket och i riksdagen. Denna öppenhet måste bestå.

Till varje regerings viktigaste uppgifter hör att slå vakt om landets yttre och inre säkerhet. Regeringen kommer aldrig att vika från den plikten.

Regeringen kommer aldrig att agera så att ansvaret för sunda statsfinanser och makroekonomisk stabilitet äventyras. Om allvarliga störningar drabbar svensk ekonomi, kan reformer behöva skjutas på framtiden, utgifter begränsas eller skatter höjas.

Budgetförstärkningar ska genomföras så att ekonomins tillväxtkraft inte skadas, så att välfärdens kärnverksamheter värnas och så att statens förmåga att utföra sina grunduppgifter inte hotas.

2. Politiskt program

Regeringen kommer under mandatperioden genomföra Alliansens reformagenda på samtliga områden (se [Bilaga 2](#)). Utöver all politik som Alliansen redan är överens om, kommer nedanstående frågor vara basen för fördjupade diskussioner och förhandlingar under mandatperioden. Regeringen kommer skyndsamt bjuda in allianspartierna till ett inledande möte om förutsättningarna för fördjupade samtal.

- **Företagarfrågor:** Reformen inom arbetsrätten, inklusive ändrade turordningsregler och förändringar av regler för saklig grund vid uppsägning av personliga skäl. Sänkning av vissa arbetsgivaravgifter, samt regelförenklingar och –förbättringar.
- **Integrationspolitik:** Ytterligare insatser för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och förbättra integrationen. Reformen av SFI med tydligare krav på deltagande och resultat. Fler insatser för att bekämpa hedersförtryck. Översyn av bidragssystemen för att säkerställa att det alltid lönar sig att arbeta. Stärk svenska medborgarskapets och svenska språkets ställning. Skarpa åtgärder för att lösa de problem som uppdagats i religiösa friskolor.
- **Bättre villkor för att leva i hela landet:** Underhåll och investeringar i väg och järnväg, bredbandsutbyggnad, frågan om regionaliserade skattebaser samt åtgärder för att förbättra villkoren för de gröna näringarna som nedsatt dieselskatt. Angreppen mot äganderätten till skog och mark måste stoppas genom en rad åtgärder. Reformen av strandskyddet. Förslagen från landsbygdskommittén prövas i positiv anda.

UTKAST

- Äganderettsfrågor: Äganderätten ska stärkas, både vad gäller vilka ändamål som godtas för intrång och villkor för ersättning. Tvingande avsättning av mark ska stoppas om skälig ersättning inte kan betalas. En utredning kompletteras med en systematisk politik för att se över myndigheters tillämpningar av regler gällande äganderätt och naturskydd, med syfte att förenkla och förbättra. Det är särskilt viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt.
- Insatser för miljö och klimat: Ytterligare ambitiösa klimatpolitiska åtgärder utöver den bottenplatta som finns i Alliansens reformagenda. Det kan t. ex. gälla reformer av förmånsvärdet för olika biltyper, insatser för koldioxidlagring och stöd till miljöfordon. Mål att nya resurser ska tillföras miljö- och klimatbudgeten i varje budgetproposition.
- Skola: En utredning om hur staten hårdare kan styra undervisningens innehåll och regler för finansiering. Satsningar på karriärtjänster, fler elevassistenter och utökad undervisningstid.
- Försvar: Möjligheterna att snabbare nå målet om att försvarsanslagen ska vara två procent av BNP utreds.
- Lag och ordning: Ytterligare insatser utöver Alliansens reformagenda för att stärka rättsväsendet och upprätthålla lag och ordning i hela landet. Mobilisering kring akuta och eskalerande problem, som gängkriminalitet och dödligt våld.
- Sjukvård: Ytterligare insatser utöver Alliansens reformagenda för att öka tillgängligheten och stärka kvaliteten i sjukvården.
- LSS: Staten tar över ansvaret för LSS och åtgärdar de allvarliga brister som identifierats. Alla som har rätt till LSS ska få det. Nödvändiga resurstillskott görs.
- Skatter: Skattereform med mål att öka drivkrafterna för innovation, fler sysselsatta och fler arbetade timmar. Fokus på sänkta marginalsatser och avskaffande av värnskatten. Brytpunkten för statlig inkomstskatt höjs. Ett program för att sänka skatter som särskilt drabbar landsort och landsbygd ska genomföras. Grön skatteväxling ska tillämpas i enlighet med principen om att förorenaren betalar.
- Bostäder: Reformera hyresmarknaden och minska regelbördan för byggande, både vad gäller byggregler och markanvändning. Se över flyttskatter för att öka rörligheten på bostadsmarknaden.
- Särskilda åtgärder för att skydda minoriteter som utsätts för hatbrott eller intolerans: Arbetet för att bekämpa rasism, främlingsfientlighet och intolerans, såväl antisemitism, antiziganism, islamofobi som afrofobi bör intensifieras. Lagstiftningen skärps.
- Jämställdhet: Arbetet för jämställdhet mellan kvinnor och män ska intensifieras. Insatser ska göras för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Utbildning i kvinnodominerade yrken måste löna sig bättre. Hedersförtrycket ska stoppas.
- Hbtq-rättigheter: Arbetet för att alla ska ha lika rättigheter oavsett kön, könsidentitet eller sexuell läggning måste fortsätta och intensifieras.
- Grundlagsfrågor: En större reform genomförs med syfte att stärka skyddet för enskildas fri- och rättigheter, öka domstolarnas oberoende med mera.

3. Områden för blocköverskridande överenskommelser

Regeringen kommer att bygga vidare på den tradition av blocköverskridande överenskommelser som under den förra mandatperioden resulterade i ett par dussin överenskommelser mellan regeringen Löfven och Allianspartierna. Ingångna överenskommelser ska hedras och, när behov finns, utvecklas.

Nya blocköverskridande överenskommelser i riksdagen ska träffas på områden där det är särskilt viktigt med långsiktighet och stabilitet. Till exempel följande områden är aktuella för överenskommelser:

- Migration
- Bostadspolitik
- Skattepolitik
- LSS
- Försvar och säkerhet
- EU-frågor
- Ekonomisk stabilitet och budgetramverk
- Konstitutionella frågor

Alliansens reformagenda för Sverige

Höstens val är det viktigaste valet på länge. Trots att det finns mycket att vara stolt över i Sverige och mycket fungerar bra är det uppenbart att det finns en rad stora problem att ta itu med. Vi tror på Sverige och är övertygade om att även svåra problem kan lösas. Men det förutsätter ett politiskt alternativ som kan och vill göra det.

Under fyra år har den nuvarande rödgröna regeringen misslyckats med att upprätthålla förtroendet för grundläggande samhällsfunktioner. Trots ekonomisk högkonjunktur under mandatperioden är polistätheten den lägsta på tio år, vårdköerna har fördubblats och nästan var femte elev lämnar skolan utan behörighet till gymnasiet. De klimatfarliga utsläppen har slutat att sjunka. Det finns en stor grupp nyanlända som aldrig kommer in på arbetsmarknaden eller blir en del av samhällsgemenskapen. Antalet utsatta områden har blivit fler.

Socialdemokraterna har varken presenterat vad de vill, hur de vill göra det eller med vem de vill göra det. Sverigedemokraterna pekar finger utan konkreta förslag till lösningar och vill driva Sverige in på en okänd och farlig kurs. Vänsterpartiet driver en oansvarig och skadlig ekonomisk politik som skulle hota vårt välbefinnande. Inget av dessa alternativ har svar på Sveriges utmaningar. Det behövs en alliansregering för att få Sverige på rätt köl.

Vi är fyra partier som har var sitt program och flera egna prioriteringar. Samtidigt har inget annat politiskt alternativ i Sverige större gemensam värdegrund och täckning för sin politik. I den här reformagendan presenterar vi vår gemensamma politik på flera viktiga områden. Vi är förberedda för uppgiften och vi har erfarenhet av att genomföra ett framgångsrikt reformarbete. Det arbetet behöver börja omedelbart efter valet.

Vi visar hur vi kan öka tryggheten och pressa tillbaka brottsligheten. Hur vi får en svensk kunskapsskola, som gör att fler elever kan komma vidare i livet. Hur världsledande sjukvård också ska finnas tillgänglig när man behöver den. Vi stärker miljöpolitiken och Sveriges roll i klimatarbetet, från symbolpolitik och uteblivna resultat till klimatinvesteringar och konkreta resultat.

Det handlar om jobben och om företagandet som är avgörande för Sveriges välbefinnande. Och att en viktig del av lösningen på integrationsproblemen är att nyanlända verkligen kommer in i arbetslivet. Misslyckas vi där kommer Sverige stå inför mycket allvarliga problem.

Detta är ett konkret reformprogram för att stärka det som är bra med Sverige och vända utvecklingen där den går åt fel håll. Mycket kommer att ta tid och kräva ett långsiktigt och målmedvetet arbete. Alliansens reformagenda och vår gemensamma erfarenhet av att hitta politiska lösningar på viktiga samhällsproblem lägger grunden för det arbetet.

Detta är inte bara den bredaste grunden för en ny regering som någon kommer att presentera i 2018 års valrörelse. Det är den enda.

Alliansen är den starkaste kraften i svensk politik för förnyelse. Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna söker nu tillsammans väljarnas förtroende för att Sverige ska få en ny alliansregering.

Det här är vår reformagenda för Sverige.

Ulf Kristersson (M)

Annie Lööf (C)

Jan Björklund (L)

Ebba Busch Thor (KD)

Fler jobb, stärkt integration och goda villkor för Sveriges företag

En ansvarsfull ekonomisk politik är en förutsättning för Sveriges tillväxt och välbästand. Alliansen kommer att stärka de offentliga finanserna, så att Sverige är väl rustat och att jobb, välfärd och trygghet kan värnas när konjunkturen vänder. Vi vill möta de stora reformbehov som finns vad gäller integrationen och se till att fler blir del av samhällsgemenskapen, kan bidra och försörja sig själva. För att långsiktigt stärka Sverige måste fler företag kunna starta, växa och konkurrera på den globala världsmarknaden.

Trots en god konjunktur, stark efterfrågan på arbetskraft samt en ökande sysselsättning har tudelningen på arbetsmarknaden ökat. Särskilt utrikes födda och de som saknar gymnasiekompetens drabbas mer än andra. Att integrationen förbättras är avgörande för att Sverige ska kunna pressa tillbaka det utanförskap som nu – trots högkonjunkturen – förstärks och fördjupas. Detta förutsätter en politik som både ger möjligheter till integration men som också ställer krav på egna ansträngningar. De människor som får uppehållstillstånd ska ges möjlighet att komma in i vårt land och stå på egna ben. Det behövs bland annat ökade insatser för att fler snabbt lär sig svenska och får ett jobb med egen lön att leva på.

Samtidigt har matchningen på arbetsmarknaden försämrats. Arbetsgivarna får allt svårare att hitta arbetskraft. Kostnader och regler gör det svårt för lågutbildade att komma in i jobb. Sverige behöver därför både reformer som ökar jobbchanserna för de som har svårt att komma in och som förbättrar matchningen och ökar företagets tillgång på kompetens.

Innovation, forskning och utveckling är avgörande för den långsiktiga tillväxten och välbästandsskapandet. Med växande företag och ökad produktivitet möjliggörs satsningar på välfärdens kärna och ett högre välbästand. Valfrihet ska värnas i välfärden och företagande kan bidra till mångfald och förbättringar av kvaliteten.

FLER NYA JOBB, BÄTTRE MATCHNING OCH UNDERLÄTTAD KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Genom fler jobb och fler vägar till jobb så kan utanförskapet brytas. Fler kan försörja sig själva, i stället för att leva på bidrag, och bygga en bättre framtid för sin familj samt känna att de är med och bidrar. Fler jobb stärker också Sverige; vår sammanhållning, tillväxt och välfärd.

Samtidigt som unga utan gymnasieutbildning och nyanlända har svårt att komma in på arbetsmarknaden vittnar många svenska företag om omfattande rekryteringsproblem.

Arbetsförmedlingen, som har den viktigaste statliga matchningsfunktionen, misslyckas med sitt uppdrag. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökning 2017 förmedlades under 15 procent av alla jobb genom Arbetsförmedlingen. Detta fordrar nya lösningar – en stor arbetsförmedlingsreform, där det överordnade målet är att personer med svag anknytning på arbetsmarknaden ska få bättre stöd att etablera sig.

Alliansen vill:

- Införa Inträdesjobb för att fler ska kunna komma in på arbetsmarknaden. Det är en förenklad anställning för nyanlända de fem första åren i Sverige och för unga upp till 23 år utan gymnasieexamen. Lönen uppgår till 70 procent av rådande ingångslön i branschen, anställningen får innehållas i maximalt tre år och arbetsgivaravgiften slopas under lika lång tid.
- Tredubbla taket för RUT-avdraget till 75 000 kronor, samt bredda avdraget till att också inkludera trygghets-, tvätt- samt flytt- och hämttjänster. Ett mer generöst avdrag för äldre ska utredas.
- Lägga ner Arbetsförmedlingen och ersätta den med en ny, mindre statlig myndighet. Matchningsfunktionen ska öppnas upp för fristående, etablerade aktörer som ersätts efter resultat i form av varaktigt jobb, så att stödet till de arbetssökande blir mer effektivt. Stödet till personer med funktionsnedsättning ska värnas fullt ut.

- Underlätta omstart senare i arbetslivet genom att stärka möjligheterna till vidareutbildning och omställning. Bland annat genom att se över hur studiemedelssystemet kan ändras så att den som är äldre eller har högskoleexamen får ökade möjligheter till att studera även senare i livet.

FÖRBÄTTRAD INTEGRATION

Integration är mer än ett jobb, men utan ett jobb blir integrationen omöjlig. Att jobbskapandet och arbetsmarknaden fungerar är därför avgörande för att lösa integrationsproblemen. De som får uppehållstillstånd ska snabbt ges möjlighet att komma in i vårt land, stå på egna ben och lära sig svenska. Det behövs också ökade insatser för att fler nyanlända ska ges möjlighet att vidareutbildas sig och validerar sina kunskaper. Civilsamhällets insatser för en förbättrad integration ska främjas.

Alliansen vill:

- Göra det möjligt att jobba under asyltiden, samt se till att samhälls-introduktion och undervisning i svenska blir obligatoriskt från dag ett i Sverige. Mer och förbättrad samhällsorientering – i 100 timmar – som börjar redan under asyltiden ska införas.
- Förbättra svenskundervisningen genom en individuell prestationsplan, ökad nivåindelning och fler och bättre Sfi-anordnare som ersätts efter resultat. Möjligheterna att lära sig yrkessvenska på jobbet samt att kombinera Sfi och yrkesvux ska förstärkas.
- Skärpa aktivitetskraven under etableringen. Ersättningen ska sänkas i större omfattning än i dag då man utan giltigt skäl inte deltar i etablerings-insatser, för att öka kraven på egna ansträngningar.
- Verka för högre kvalitet på utbildningsanordnare i vuxenutbildningen under offentlig tillsyn, att ersättningssystemet ska vara prestationsbaserat och att den studerande i högre grad får välja bland dessa anordnare.
- Införa obligatorisk språkförskola för nyanländas barn, för att inga barn ska börja grundskolan utan att kunna svenska.
- Korta handläggningstiderna och stärka resurserna till validering och komplettering av akademiska utbildningar.

Fler växande företag

Fler företag är en förutsättning för att fler jobb ska växa fram, för att Sveriges välstånd ska öka och utanförskapet minska. För att svenska företag ska kunna växa och konkurrera får de inte bromsas av orimligt höga skatter och snåriga regleringar på hemmaplan eller av protektionism i omvärlden. Sverige måste ha ett företagsklimat i världsklass som premierar innovation och entreprenörskap, där företagen kan konkurrera globalt och där Sverige får ett försprång in i den nya digitaliserade ekonomin.

Alliansen vill:

- Utredda en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande och sänka aktiekapitalet till 25 000 kronor, så att fler kan ta steget till entreprenörskap.
- Stärka regelförenklingsarbetet, bland annat genom att EU-lagstiftning som grundregel enbart ska införas på miniminivå, och arbeta efter principen ”en regel in – en regel ut”.
- Underlätta generationsväxling genom att ta bort den extra beskattningen, jämfört med om företaget säljs till någon utomstående.
- Förbättra reglerna för personaloptioner, så att fler företag omfattas, så att fler medarbetare kan bli delägare. Ett mer långtgående system ska utredas, för att säkra kompetensförsörjningen i svenska företag.
- Underlätta för kompetensinvandring, genom att införa en ny form av visum – för att söka jobb eller starta företag – för högutbildade och experter samt korta handläggningstiderna vid arbetskraftsinvandring och sätta stopp för kompetensutvisningar.

Ett tryggare Sverige

Ett tryggare Sverige handlar om att bryta utanförskapet, skapa framtidstro och att skolan ger eleverna förutsättningar att ta sig vidare i livet. Samtidigt behövs krafttag mot den allvarliga utvecklingen där brottsligheten blir grövre, de utsatta områdena fler och skjutningarna återkommer. Gängkriminaliteten måste stoppas och det som missvisande kallas för vardagsbrott måste förhindras.

Lag och ordning är en kärnuppgift som staten inte får svika. Det handlar om att medborgarna ska känna sig trygga, oavsett var man bor. Polisen ska finnas där när man behöver. Brott ska förebyggas och bestraffas. Hela rättsväsendet måste präglas av ett tydligt brottsofferperspektiv. Den som har blivit utsatt för ett brott ska få stöd och tas på allvar. Den som har begått brott ska straffas på ett sätt som motsvarar den skada och kränkning som brottet faktiskt har inneburit. Fler med livslång kriminalitet bakom sig ska kunna lämna brottsligheten och färre unga ska inleda en kriminell karriär.

Vi kommer prioritera arbetet med att upprätthålla lag och ordning i hela landet för att säkerställa ett tryggt Sverige.

En fungerande polis och ett effektivare rättssystem

Antalet poliser per capita i Sverige är det lägsta på 10 år. Historiskt många studenter hoppar av polisutbildningen och historiskt många poliser väljer att lämna yrket i förtid. Detta sker samtidigt som Sverige är i starkt behov av fler poliser i såväl våra storstäder som på landsbygden – både för att stärka Polisens förmåga att ingripa mot brott men också för att fler brott ska utredas och lagföras. Parallellt med att Polisen förstärks måste också rättsväsendet i övrigt förstärkas.

Alliansen vill:

- Öka antalet anställda inom polisen med 10 000 till år 2024.
- Genomföra en särskild lönesatsning riktad mot poliser.
- Satsa på ett utrustningslyft som bland annat innebär att samtliga poliser i yttre tjänst ska ha modern skyddsutrustning.
- Införa en garanterad utryckningstid vid allvarliga brott.
- Förbättra Polisens effektivitet genom tydliga och mätbara mål, täta resultatuppföljningar och ett större ansvarsutkrävande av chefer inom Polisen.
- Ta bort Polisens tillståndskrav på kameraövervakning och ersätt med en anmälningsplikt.
- Stärka skyddet för poliser och annan blåljuspersonal.
- Återinföra vissa av Polisens specialenheter, bland annat för att öka lagföringen av narkotikabrott och sexualbrott.
- Införa en ökad möjlighet att deltidsanställa poliser.
- Slopa dagens system med automatisk villkorlig frigivning efter två tredjedelar av strafftiden och ersätta den med ett system där större hänsyn tas bland annat till hur den enskilde skött sig under verkställigheten.
- Stärka Kriminalvårdens arbete med att förebygga återfall. Det handlar bland annat om att stärka avhoppbarverksamheten och stärka samverkan mellan berörda myndigheter och civilsamhället för att få till stånd en adekvat utslussning.

KRAFTTAG MOT GÄNGKRIMINALITETEN

Sverige har allvarliga problem med brott kopplade till kriminella uppgörelser. Enligt Polisen finns det i dag runt 5 000 kriminella aktörer och 200 kriminella gäng i Sverige. Våldet ökar både i omfattning och grovhet och det inkluderar ett ökat användande av skjutvapen och sprängmedel.

Gängens kriminalitet drabbar de som bor i Sveriges 61 utsatta områden extra hårt. Nära 70 procent av de boende i utanförskapsområdena uppger att det finns kriminella personer eller grupperingar som har en inverkan på området i något avseende.

Alliansen vill:

- Skärpa straffen avsevärt för brott kopplade till kriminella uppgörelser, för att fler gängkriminella ska sitta inlåsta längre tid.
- Införa en ny form av påföljd – vistelseförbud – som ska kunna dömas ut för personer som har begått brott och som har anknytning till kriminella gäng. Det innebär ett förbud att vistas i ett visst geografiskt område under en viss tid efter ett avtjänat fängelsestraff.
- Skärpa straffen för vapenbrott och att innehav av handgranater ska rubriceras som vapenbrott.
- Stärka vittnesskyddet och skärpa straffen för övergrepp i rättssak.
- Skärpa straffen för de som överlåter narkotika till andra.
- Inrätta en särskild enhet inom Kriminalvården för unga gängmedlemmar.
- Införa ett nationellt exitprogram för personer som vill lämna kriminaliteten bakom sig.
- Använda beprövade internationella och inhemska metoder för att motverka kriminalitet och öka tryggheten i utsatta områden.

ÅTGÄRDER MOT SEXUALBROTT

En bred politisk samsyn har lett fram till en ny våldtäktslagstiftning som bygger på samtycke och att ett nytt oaktshetsbrott har införts i svensk rätt. Behovet av fler åtgärder är dock påtagligt. Antalet anmälda sexualbrott har nästan fördubblats under en tioårsperiod. År 2016 uppgav 70 000 unga kvinnor att de någon gång under året utsatts för ett sexualbrott. Utsattheten tycks därefter tyvärr fortsatt ökat från redan höga nivåer. År 2017 polisanmäldes 10 procent fler våldtäkter jämfört med 2016. Anmälningar om sexuella övergrepp får aldrig läggas på hög.

Alliansen vill:

- Skärpa straffen för våldtäktsbrott av normalgraden så att bland annat straffminimum höjs från fängelse två år till fängelse tre år och även i övrigt se över straffen för ett antal andra sexualbrott i skärpande riktning.
- Införa en ny brottsrubricering – grovt sexuellt ofredande – med minimistraff fängelse nio månader. Det ska till exempel ta sikte på situationer där grupper av gärningsmän angriper en person.
- Höja straffen till fängelse i minst sex månader för sexuellt tvång och sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning.
- Fördubbla kränkingsersättningen. Det skulle bland annat innebära att den som utsätts för ett våldtäktsbrott tilldelas en kränkingsersättning om runt 200 000 kronor i stället för dagens 100 000 kronor.
- Inrätta särskilda sexualbrottsgrupper i samtliga av Polisens sju regioner.
- Förlänga preskriptionstiderna för sexualbrott. I dag preskriberas en våldtäkt som begåtts mot en vuxen person efter tio år. Den tiden ska förlängas. Preskriptionstiden för sexualbrott mot barn bör tas bort helt.
- Använda tekniska lösningar för att stoppa tillgången till skildringar av sexuella övergrepp mot barn.

ÅTGÄRDER MOT VARDAGSBROTTLIGHET

I kampen mot den riktigt grova brottsligheten får vi aldrig glömma bort de brott som drabbar människor varje dag. Utsattheten för bedrägerier och annan IT-relaterad brottslighet fortsätter att öka. Under senare år finns också tydliga tecken på att Sverige blivit ett allt mer attraktivt land för utländska stöldlighör. Enligt Polisen står utländska stöldlighör numera för hälften av alla inbrott i Sverige.

Alliansen vill:

- Skärpa straffen för inbrott genom att införa en ny bestämmelse – inbrottsstöld – med minimistrafvet fängelse ett år.
- Införa tillträdesförbud till butiker. Genom att begränsa möjligheterna att få tillträde till butikslokalerna för personer som gång efter gång stjälar eller uppför sig illa skapas en tryggare miljö både för butiksanställda och kunder.
- Skärpa synen på mängdbrott och återfall. Dagens form av mängdrabatt bör slopas och ersättas med ett system där fler brott än det grävsta ska straffas fullt ut.
- Stärka Tullens befogenheter så att tulltjänstemän ska kunna hindra en person eller stoppa ett fordon med misstänkt stöldgods som är på väg att föras ut ur Sverige samt att fler postförsändelser ska kontrolleras.
- Att utvisning på grund av brott ska användas i fler fall. Exempelvis bör utvisning vara möjligt även i fall då någon döms, för brott, till fängelse mellan sex månader och ett år – oavsett om det föreligger risk för återfall i brott eller inte.
- Att antalet i Sverige godkända ID-handlingar begränsas för att motverka bedrägerier, identitetskapning och andra former av missbruk.
- Införa en brottsofferportal dit de som utsatts för ett bedrägeri eller IT-brott kan vända sig för att få information och för att kunna spärra sina identitetsuppgifter på ett och samma ställe.

MOTVERKA HEDERSRELATERAD BROTTSLIGHET

Hedersrelaterat våld och förtryck har blivit vardag för många unga människor i Sverige. Uppskattningar visar att över 100 000 flickor och pojkar begränsas av hedersförtryck. Dessa normer och värderingar hör inte hemma i ett modernt rättssamhälle. Hedersrelaterad brottslighet och förtryck ska förebyggas, förhindras och straffas.

Alliansen vill:

- Införa en egen brottsrubricering för hedersbrott. Bestämmelsen ska ha grov fridskränkning som förebild men ska omfatta gärningar som begås av flera olika personer i samförstånd.
- Införa hedersmotiv som en särskild straffskärpningsgrund för alla former av hedersrelaterad brottslighet.
- Stärka det straffrättsliga skyddet mot tvångsäktenskap och göra det lättare att förhindra att någon förs ut ur landet ofrivilligt.
- Stärka det proaktiva arbetet mot tvångsäktenskap bland annat genom att införa en tvångsäktenskapsenhet, liknande Forced Marriage Unit som finns i Storbritannien.
- Införa ett tydligt straffrättsligt ansvar för vårdnadshavaren vid könsstympning av flickor.
- Ta bort undantagen som gör att barnäktenskap kan erkännas i Sverige.
- Vidta åtgärder så att inga offentliga medel utbetalas till föreningar eller religiösa samfund som genomför barnvigsjar eller sanktionerar annan hedersrelaterad brottslighet.
- Öka kompetensen hos kommuner och myndigheter om hedersbrott.

En hälso- och sjukvård som finns där när den behövs

Svensk hälso- och sjukvård håller ofta hög internationell medicinsk kvalitet. Samtidigt är det svårt att få vård i rätt tid. Sverige har bland Europas allra längsta väntetider i vården. Antalet personer som väntat i mer än vård-garantins 90 dagar på operation och behandling inom specialistvården har fördubblats de senaste fyra åren. Under samma tid har köerna till barn- och ungdomspsykiatri tredubblats. Så ska vi inte ha det i ett välfärdsland som Sverige.

Som patient möter man stora regionala skillnader i vården vad gäller väntetider och kvalitet. Vården i Sverige är sjukhustung och den nära vården är för svagt utbyggd. Detta drabbar inte minst de mest sjuka – ofta äldre som är multisjuka och kroniskt sjuka. Ofta tvingas äldre och barnfamiljer vänta i många timmar på sjukhusens akutmottagningar.

Svensk hälso- och sjukvård är i stort behov av reformer för att lösa problem som patienter och vårdpersonal möter varje dag. Det handlar bland annat om att korta vårdköerna, ge förutsättningar för mer nära vård, minska den växande psykiska ohälsan, säkerställa patientsäkerhet genom högspecialiserad vård, utveckla valfrihet och stärka kvaliteten i vården.

Korta vårdköerna

Det krävs många åtgärder för att långsiktigt korta vårdköerna. En prioriterad reform är att återinföra en utvecklad och breddad kömiljard. Den ska kopplas samman med en förstärkt vårdgaranti som slår fast hur många dagar du som patient som längst ska behöva vänta på att få vård. Fokus ska vara riktat på tydliga resultat. Det behövs en tydligare helhetssyn gällande patientens vårdbehov.

Alliansen vill:

- Korta vårdköerna genom att införa tydliga resultatbaserad kömiljard kopplat till den lagstadgade vårdgarantin. Kömiljarden ska till exempel även omfatta återbesök och rehabilitering för att bättre kunna möta behov hos patienter som är kroniskt och långvarigt sjuka.
- Öka öppenheten och uppföljningen gällande information om väntetider, tillgänglighet och kvalitet inom vården.
- Införa en nationell samordning vad gäller långsiktig planering av personal- och kompetensförsörjning inom vården.
- Genomföra ett sjuksköterskelyft, genom betald vidareutbildning och fler karriärvägar.
- Se över om vite eller sanktioner ska kunna åläggas huvudmän som inte uppfyller vårdgarantin, om det visar sig att andra åtgärder inte räcker till.

Primärvårdsreform

Primärvården och den samlade nära vården behöver byggas ut så att den blir det naturliga valet för de flesta patienterna som söker vård. Särskilt viktigt är det att förbättra den nära vården för äldre och svårt sjuka patienter.

I dag råder samtidigt stor brist på läkare i primärvården och endast 42 procent av befolkningen har en fast läkarkontakt. Det gör att många patienter upplever bristande kontinuitet i sina kontakter med vården. Det vill vi ändra på.

Alliansen vill:

- Genomföra en nationell primärvårdsreform där alla patienter ska ha möjlighet att välja fastläkare och att samordning ska ske av ett vårdteam.
- Att fastläkaren ska ansvara för sina listade patienter och samordna den vård som behövs med multiprofessionella vårdteam.

- Att erfarna legitimerade läkare och specialister inom andra fält än allmänmedicin ska kunna vara fastläkare inom primärvården samt göra det möjligt för ST-läkare som ska bli specialister i allmänmedicin att ha en egen patientlista.

Förstärkt arbete mot psykisk ohälsa

Många barn, ungdomar och vuxna mår dåligt. Den psykiska ohälsan ökar. Sedan 2014 är psykiatriska diagnoser också den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Vuxnas utsatthet när de mår psykiskt dåligt riskerar att bli barns utsatthet, och också gå i arv. Den psykiska ohälsan i samhället måste minska. Det behövs en politik som fångar upp och stöttar när den egna kraften inte räcker till.

Alliansen vill:

- Korta köerna till barn- och ungdomspsykiatri genom att återinföra prestationsbaserade resurser och den förstärkta vårdgarantin.
- Utredda orsaker bakom den ökande psykiska ohälsan och vidta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser.
- Förstärka samordningen av elevhälsan.
- Utredda möjligheterna till barn- och familjecentraler, där olika professioner arbetar tillsammans.
- Stärka suicidforskningen och -preventionen.
- Stärka tillsynen och uppföljningen av barn- och ungdomspsykiatri.

Mer högspecialiserad vård

Patienten och patientsäkerheten ska alltid sättas främst. Högspecialiserad vård ska därför koncentreras när det är tydligt att det leder till att patientsäkerheten och kvaliteten i vården förbättras. Detta ska göras samtidigt som konsekvenser för den samlade akutsjukvården i hela landet beaktas.

Alliansen vill:

- Stärka vårdens kvalitet genom ökad koncentration av högspecialiserad vård. I samband med det behöver den nationella samordningen och styrningen öka.
- Säkerställa patientsäkerheten vad gäller den akuta vården i samband med koncentrationen av högspecialiserad vård.
- Att en tidig och kontinuerlig uppföljning, av den nya beslutsprocessen gällande den högspecialiserade vården, ska genomföras.

Valfrihet och kvalitet i sjukvården

Såväl patienter som medarbetare främjas av att det finns mångfald och valfrihet. Valfrihet ger varje patient möjlighet att välja vårdgivare – och att välja bort. Det ger medarbetare i vården ökade möjligheter att kunna utvecklas, specialisera sig samt få utökat ansvar och bättre löneutveckling. Vem som är huvudman för välfärden är inte det viktigaste, utan det handlar om kvalitet, resultat och patientnöjdhet.

Alliansen vill:

- Kvalitetssäkra vården, oavsett om det är offentlig eller fristående huvudman, bland annat genom generell tillståndsplikt, ökad tillsyn och stärkt uppföljning.
- Utöka möjligheten till valfrihet genom att patienten ska kunna välja specialiserad slutenvård.
- Införa vårdval för seniorvård som underlättar för äldre, inte minst med omfattande vårdbehov, att erbjudas en mer sammanhållen vård.
- Sänka trösklarna för etablering av personalägda vårdcentraler, bland annat genom att utforma ersättningsmodeller som uppmuntrar till detta.
- Skapa konkurrensneutralitet mellan offentliga och fristående vårdgivare med en väl fungerande tillståndsgivning som säkrar kvaliteten.

En skola där kunskap är i fokus

Alliansen vill ta ett långsiktigt ansvar för den svenska skolan. Vi vill genomföra kunskapsreformer som ska få alla elever att lyckas, så att Sverige inom tio år är bland de tio bästa i kunskapsmätningen Pisa. Svensk skola ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Varje förälder ska kunna lita på att barnen får de kunskaper de behöver för att klara vuxenlivet och att det sker i en trygg miljö. Varje elev ska mötas av höga förväntningar och ges det stöd som krävs för att kunna nå kunskapsmålen och förverkliga sina drömmar.

Svensk skola står åter inför mycket stora utmaningar. Närmare var femte elev som gick ut årskurs nio förra året blev inte behörig till gymnasiet. På flera skolor runt om i landet når inte ens hälften av eleverna tillräckliga kunskaper.

Lärarbristen i svensk skola har blivit än mer påtaglig. Lärarutbildningen håller inte tillräckligt hög kvalitet och lärare tvingas ägna alltför mycket tid till onödigt pappersarbete. Många skolor präglas också av en otrygg och stökig miljö.

Det här är en utveckling som måste vändas. Det behövs reformer som syftar till att höja kunskaperna i skolan, ge elever och lärare arbetsro i klassrummet och säkerställa att alla skolor håller en hög kvalitet och ger alla elever samma chans till en god utbildning.

Höj kunskapsresultaten

Elevernas kunskaper ska höjas genom hela utbildningssystemet. Det är avgörande för varje barns möjligheter, men också en av de viktigaste delarna för att stärka Sverige och för att motverka ett växande utanförskap. Skolan har flera viktiga uppdrag med att rusta barn och unga för morgondagen, men kunskapsinläring ska alltid vara i centrum.

Alliansen vill:

- Införa en tioårig grundskola genom att förskoleklassen blir årskurs ett. Det inkluderar ett tydligare kunskapsmål om att läsa och förstå enklare texter redan under det första skolåret och att lågstadiet avslutas med ett nationellt prov. Förskollärare ska kunna kompetensutvecklas för att blir behöriga lågstadielärare och kunna arbeta i lågstadiet.
- Införa betyg från årskurs 4, för att bättre och tidigare kunna följa elevernas kunskapsutveckling.
- Att läroplaner och kursplaner revideras i syfte att stärka betoningen på kunskap. Kunskapskraven behöver förtydligas.
- Att undervisningstiden ska utökas med fokus på baskunskaper, som svenska och matematik.
- Att de nationella proven ska behållas och utvecklas, och de prov som regeringen tagit bort ska återställas. Proven ska digitaliseras och rättas externt, för en mer likvärdig betygssättning.
- Att förhöjd studietakt ska kunna ges till elever som snabbare når kunskapsmålen. För elever som behöver längre tid att nå målen ska skolplikten förlängas med ett år eller på annat sätt få utökad undervisningstid för att kunna nå gymnasiebehörighet.
- Varje skoldag ska innehålla fysisk aktivitet, vilket forskningen visar stärker kunskapsresultaten.

Bättre start för nyanlända

Nyanlända elever, särskilt de som kommit till Sverige högre upp i åldrarna, har kanske de allra svåraste förutsättningarna att klara skolan. Det behövs därför reformer som ser till att de ges en bättre start i svensk skola. Möjligheterna att klara grundskola och gymnasiet och få tillräckliga kunskaper ska öka.

Alliansen vill:

- Förtydliga regelverket kring förberedelseklasser och utöka undervisnings-tiden i svenska.
- Att fler speciallärare och lärare i svenska som andraspråk ska fortbildas.

- Att elever som inte når målen ska kunna få en prioriterad timplan och ta del av undervisning under lov och sommarlov.
- Att fler karriärtjänster inrättas i utanförskapsområden, så att de skickligaste lärarna finns där de behövs som mest.

Ordning och studiero i klassrummen

Kunskap kräver egna ansträngningar, men det kräver också att skolan är en trygg plats och att studiero råder. Utvecklingen går dessvärre åt fel håll. Anmälningarna till Arbetsmiljöverket om hot och våld i skolan har exempelvis nära fördubblats under fem år.

Skolan ska vara fri från hot, mobbing och trakasserier och ingen ska tillåtas förstöra för elever som sköter sig.

Alliansen vill:

- Skärpa skollagen för att underlätta för rektorer att flytta elever som hotar eller mobbar andra elever.
- Att det ska vara möjligt för skolor att ge elever på högstadiet och gymnasiet ett skriftligt ordningsomdöme i terminsbetygen, men som inte ingår i slutbetyget.
- Stärka undervisningen i sex och samlevnad. Sex och samlevnad ska därför vara en obligatorisk del av lärarutbildningen för att stärka lärarnas kompetens inom områden som rör sex, samlevnad, relationer, jämställdhet, könsroller och normer.
- Att kontakterna mellan skolledare, lärare och förälder stärks, där roller, ansvar och skyldigheter tydliggörs.

Valfrihet och hög kvalitet i skolan

Rätten att välja skola och en skolpeng som följer med eleven till den skola som väljs är en viktig grundläggande princip för Alliansens politik. Den ger alla elever och föräldrar en möjlighet att välja den skola som passar dem bäst oavsett ekonomiska och sociala förutsättningar. Vårt alternativ innebär fokus på valfrihet, kunskap och kvalitet och möjliggör ökad likvärdighet i skolan.

Alliansen vill:

- Att alla ska göra ett aktivt val av grund- och gymnasieskola. Skolvalet ska utvecklas med bättre information, tydliga jämförelser mellan skolor och mer öppenhet och transparens.
- Förändra köreglorna till grundskolan genom en översyn om vilken ålder man som tidigast bör få ställa sitt barn i kö. De som redan står i kö i dag ska dock inte omfattas.
- Införa nationella kvalitetskrav på alla skolor för stärkt kvalitet. Kraven på huvudmännen behöver bli tydligare och innefatta ägar- och ledningsprövning och skarpere inspektioner. Skolor som inte klarar grundläggande kvalitetskrav ska läggas ned eller tas över av annan huvudman.
- Värna Sveriges mångfald av skolor och vi säger nej till vinstförbud som skulle innebära nedläggning av landets välfungerande och uppskattade friskolor.

Fler lärare med mer tid till undervisning

Sverige behöver fler skickliga lärare och lärare ska få använda sin tid till undervisning. Kontakten mellan lärare och elev är centralt för att höja kunskaperna. Yrkets status ska stärkas så fler vill bli lärare och fler vill stanna kvar och arbeta i sitt viktiga yrke.

Alliansen vill:

- Höja lärarutbildningens status, bland annat genom att skärpa antagningskraven till ämneslärarutbildningen och införa antagningsprov och lämplighetstest. Utbildningen bör reformeras med större fokus på ämnesdidaktik och klassrumsledarskap.
- Inrätta fler vägar till läraryrket genom att korta ned längden och höja studietakten för Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), som möjliggör för akademiker att sadla om och bli lärare. Fristående aktörer ska kunna starta och bedriva KPU.
- Att fler yrkeskategorier avlastar lärarna i klassrummet, så att lärarna ska kunna lägga sin tid på undervisning. Nationella riktlinjer ska tas fram för hur lärarassistenter, socionomer och andra yrkesgrupper ska kunna avlasta lärarna.

En utbildning som leder till jobb

Svensk gymnasieutbildning ska inte vara en återvändsgränd. Den ska leda till arbete eller vidare utbildning. Därför behövs reformer för att stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad.

Alliansen vill:

- Införa en tvåårig yrkesskola som leder till jobb eller vidare studier, riktad till de elever som i dag inte kommer in på nationella gymnasieprogram.
- Att alla gymnasieprogram ska kunna erbjuda högskolebehörighet, men det ska inte vara obligatoriskt för elever på yrkesprogrammen.
- Utöka antalet lärlingsutbildningar och yrkescollege samt utveckla studie- och yrkesvägledning, så att fler elever ska kunna göra trygga och välinformerade val.

Klimat- och miljöpolitik som gör skillnad på riktigt

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. Sverige har länge varit ett föregångsland i det globala klimatarbetet. Det är dock inget vi kan ta för givet. Efter att de svenska utsläppen under en lång period har minskat så har de nu ökat två år i rad, enligt Statistiska Centralbyrån. För att minska de svenska utsläppen krävs det åtgärder som lyfter blicken från symbolpolitik och fokuserar på verkningfulla åtgärder.

Klimatfrågan är global. Vi ser effekterna av klimatförändringarna, med bland annat fler extrema väderhändelser som torka och översvämningar, runt om i världen. Utsläpp till vatten och hav sprider sig mellan länder och kontinenter.

Under sommaren 2018 har Sverige drabbats av svår torka över i stort sett hela landet och flera omfattande skogsbränder har härjat. Konsekvenserna är ännu inte helt överblickbara men det står klart att stora naturvärden och ekonomiska värden har gått förlorade.

Oavsett vilka slutsatser som kommer att kunna dras när det gäller bränderna finns skäl att redan nu se till att vårt samhälle generellt sett är bättre rustat för att hantera civila kriser i framtiden. Alliansen vill förstärka Sveriges civila beredskap och öka krishanteringsförmågan.

Sveriges lantbrukare ska också vara trygga med att det ska finnas långsiktigt stöd med anledning av situationen som följt av torkan, tillsammans med en långsiktig politik för stärkt konkurrenskraft.

Sverige ligger långt fram i klimatomställningen, men det betyder inte att vi kan luta oss tillbaka. De klimatmål riksdagen beslutat om, att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser år 2045 och att utsläppen från transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030, kräver en effektiv klimatpolitik.

För att minska de svenska utsläppen behövs en genomgripande teknisk utveckling och omställning av samhället. Samtidigt är det viktigt att denna omställning sker utan att Sveriges konkurrenskraft försvagas. Att sänka de svenska utsläppen genom att flytta företag, jobb och utsläpp från Sverige är inte att ta globalt ansvar. Tvärt om. Nyckeln till verkligt klimatarbete är att visa att det går att kombinera sänkta utsläpp med tillväxt. Det är viktigt att Sverige på riktigt driver på i det internationella miljö- och klimatarbetet.

Under Alliansens åtta år i regeringsställning lyckades vi sänka Sveriges utsläpp med 19 procent samtidigt som ekonomin växte med nästan 10 procent. Ett resultat som den rödgröna regeringen inte har förmått upprepa. Den nuvarande regeringen har fokuserat på åtgärder som av experter kritiserats för att vara ineffektiva. Konjunkturinstitutet slog exempelvis fast att sju av regeringens åtta klimat-satsningar i budgeten för 2018 brister i effektivitet.

Alliansen vill föra en klimat- och miljöpolitik som gör skillnad på riktigt. För oss är det självklart att miljö och klimat inte står i motsats till tillväxt och jobbskapande, utan att de kan gå hand i hand. För detta krävs väl utformade och effektiva styrmedel och att principen om grön skatteväxling upprätthålls. Förorenaren ska betala för sin miljöpåverkan samtidigt som förnybar och miljövänlig teknik kan växa fram.

Miljösamarbetet i EU och internationellt ger möjligheter till effektiva åtgärder och större miljönytta som stärker svenska företags konkurrenskraft. Att Sverige driver på det internationella miljöarbetet är centralt även för att nå våra nationella miljömål.

MINSKADE UTSLÄPP FRÅN SJÖFARTEN OCH VÄGTRAFIKEN

Transportsektorn står för en tredjedel av de totala svenska växthusgasutsläppen, den största delen från vägtrafik. Den svenska fordonsflottan måste därför bli mer hållbar och utsläppen från sektorn minska.

För att minska miljöpåverkan men behålla mobilitet måste transporterna bli effektivare och såväl användningen av biodrivmedel som forskning och introduktion av ny teknik öka.

Fartyg som drivs med fossila drivmedel betalar i dag ingen energiskatt för bränslet men dock om de laddar batterierna med landström. Nedsättningen som finns i dag omfattar enbart större fartyg. Detta hämmar omställningen från fossila drivmedel till förnybar el inom sjötrafiken. Nedsättningen av energiskatten på el bör därför gälla även för mindre fartyg.

Alliansen vill:

- Möjliggöra fossilfri laddning och tankning i hela landet genom att bygga ut infrastrukturen med exempelvis laddstationer för elbilar och tankstationer för vätgas till bränsleceller.
- Utveckla och förbättra det nuvarande bonus-malussystemet till en kraftfull grön bilbonus, för att ge ökad klimat- och miljöstyrning och större drivkrafter att ställa om. Systemet ska vara teknikneutralt, självfinansierat och intäktsneutralt över tid.
- Göra en översyn av hur och om skatten på all elektrifierad kollektivtrafik, tunga fordon samt miljölastbilar skulle kunna sänkas samt om de är de mest verkningsfulla åtgärderna för att minska utsläppen.
- Införa en nedsättning av elskatten för alla fartyg.

FLER GRÖNA FÖRETAG

Basindustrin står i dag för cirka en tredjedel av Sveriges utsläpp. Om vi ska lyckas nå klimatmålen är det därför avgörande att vi lyckas minska utsläppen från industrin. Vi ser framför oss en nollvisionsstrategi bestående av två ben, dels utsläppsfri processteknik och dels teknik för att ta bort och lagra koldioxid, Carbon Capture and Storage (CCS), som exempelvis vid förbränning av biobränslen kan ge minusutsläpp från atmosfären.

Alliansen vill:

- Snabba på omställningen av den svenska industrin genom att investeringar i klimatsmart teknik stimuleras. Inledningsvis ska detta ske genom ett investeringsstöd som på sikt ska omvandlas till ett skatteavdrag.
- Effektivisera miljöprövningar och korta handläggningstider samt införa ett grönt spår för tillståndsprövningar – företag som vill göra miljöförbättrande åtgärder bör ges en mer skyndsam handläggning.

ETT GRÖNARE FLYG

Flygsektorn står för en ökande del av de globala klimatutsläppen. Regeringens flygskatt har ingen klimatstyrning som premierar effektiv teknik och den drabbar regioner utanför storstadsregionerna oproportionerligt hårt.

Det är angeläget att införa effektiva styrmedel som leder till minskade utsläpp och teknikutveckling. På så sätt kan Sverige och den svenska flygbranschen bli ledande i en grön omställning.

Alliansen vill:

- Införa krav på obligatorisk inblandning av förnybart bränsle, för att säkerställa att utsläppen från flygandet minskar på riktigt.
- Införa klimatstyrande start- och landningsavgifter för att premiera de som använder effektiva motorer eller mer förnybart bränsle.
- Att Sverige tar ledartröjan för att omförhandla de internationella avtal och konventioner som sätter stopp för en beskattning av flygbränsle.
- Göra en riktad satsning på forskning och utveckling av biobränslen för flyget.

VÄRNA VÄXANDE SKOGAR

Skogen ger oss grön, förnybar energi och material som kan ersätta fossila alternativ.

Sverige har visat att det går att förena ett hållbart ökat uttag av skogsråvara med skydd av hotade arter och ekosystem. Därför är det besvärande att se hur själva grunden för den svenska skogsnäringen – äganderätten – angrips. De skogsägare som under generationer har brukat sin skog, och därmed också skapat höga naturvärden, får allt oftare se sin rätt att bruka skogen bli kraftigt begränsad.

Det krävs ett omtag för skogspolitiken där skyddet av värdefulla områden bygger på samarbete med markägare och respekt för äganderätten. Med en stärkt äganderätt säkrar vi en av Sveriges viktigaste naturtillgångar och därmed vår omställning till ett mer hållbart samhälle.

Alliansen vill:

- Stärka äganderätten. Vi vill tillsätta en bred utredning i syfte att stärka den grundlagsskyddade äganderätten och egendomsskyddet.
- Inrätta ett nytt Sveaskogsprogram i syfte att möjliggöra skydd av värdefull natur samtidigt som det säkerställs att skogsägare får rimlig ersättning.

RENA HAV, SJÖAR OCH VATTENDRAG

Vi är alla beroende av att våra hav och vattendrag är friska. Därför måste vi ta krafttag för att minska utsläppen av exempelvis plast- och läkemedelsrester samtidigt som vi fortsätter arbeta inom EU och globalt för att minska utsläppen.

Alliansen vill:

- Satsa på investeringsstöd för avancerad vattenreningsteknik, för att minska utsläppen av bland annat läkemedelsrester och mikroplaster i hav, sjöar och vattendrag.
- Öka det internationella samarbetet för att motverka övergödning, giftiga utsläpp och nedskräpning.

